

OVERDENKING

Lijdenstijd - Veertigdagentijd

Schriftlezing: Marcus 8: 27 - 38

Eerste Paasdag valt dit jaar op zondag 4 april 2021. Dat betekent dat de lijdenstijd aanvangt op zondag 14 februari 2021. De lijdenstijd omvat een periode van zeven lijdenszondagen. Zeven zondagen op weg naar Goede Vrijdag en Pasen. Soms wordt de tijd voor Pasen de Veertigdagentijd genoemd. Zeven lijdensweken en Veertigdagentijd lopen niet helemaal met elkaar in de pas. Met name het begin verschilt. De zondag voor Aswoensdag is de aanvang van de Lijdensweken. De zondag na Aswoensdag is de aanvang van de Veertigdagentijd.

Nu zijn er verschillende achtergronden en motieven hierbij voor het voetlicht te brengen. We doen er echter ook hier, zoals in veel gevallen, verstandig aan om niet de verschillen te benadrukken, maar juist de overeenkomst te zoeken. Uit beide benamingen valt af te lijden dat de tijd voor Pasen een bijzondere tijd is. Zeven (Lijdensweken) verwijst naar de bijzondere betekenis van het Bijbelse telwoord zeven. Veertig verwijst juist naar de bijzondere betekenis van het Bijbelse telwoord veertig.

Er is een tijd geweest dat het gebruik van de aanduiding 'lijdensweken' of 'veertigdagentijd' kenmerkend was voor de opvattingen die binnen de gemeente de overhand hadden. Het spreken over de 'lijdenstijd' gebeurde in de meer behoudende gemeenten. In modernere gemeenten was de term 'Veertigdagentijd' in zwang.

Welke benaming we ook kiezen en gebruiken doet er niet zoveel toe. Waar het om gaat is dat we ons laten brengen tot bezinning over de (lijdens)weg van de Here Jezus.

Misschien dat in deze periode van het kerkelijk jaar de aloude woorden van Gezang 177 uit het Liedboek voor de Kerken ons kunnen helpen:

Leer mij, o Heer, uw lijden recht betrachten,
in deze zee verzinken mijn gedachten:
o liefde die, om zondaars te bevrijden,
zo zwaar moest lijden.

'k Zie U, God zelf, in eeuwigheid geprezen,
tot in de dood als mens gehoorzaam wezen,
in onze plaats gemarteld en geslagen,
de zonde dragen.

Voor ons mensen valt de lijdensweg van de Here Jezus niet te doorgronden. Dat zien we al bij het allereerste begin, wanneer de Here Jezus er tegen Zijn discipelen over spreekt. Het Bijbelgedeelte bij deze overdenking begint met de vraag: Wie zeggen de mensen dat Ik ben? De Here Jezus vraagt hoe de mensen Hem zien. Verschillende antwoorden worden door de discipelen gegeven. Kennelijk is er onder de mensen niet een eenduidig beeld van de Here Jezus. Sommigen zien in Hem Johannes de Doper, anderen Elia, weer anderen één van de profeten. Zo begint het in ons geloofsleven ook weleens, dat we eerst noemen, of nazeggen wat anderen over de Here Jezus zeggen, of gezegd hebben. Dat kan een begin zijn. De Here Jezus vraagt verder, recht op de man af. "En wie ben ik volgens jullie?" We worden uitgenodigd te komen tot een persoonlijke belijdenis. Petrus, als de woordvoerder, zoals we hem vaker tegen komen in de geschiedenissen uit de evangeliën, zegt kort en krachtig: "U bent de Messias." Dat wil zeggen: U bent (de) Christus, de Gezalfde.

Dan volgt daarop een reactie van de Here Jezus, die in onze ogen en oren misschien niet voor de hand liggend is. Hij verbood hun op strenge toon om met iemand hierover te spreken. Hoe kan de wereld, hoe kunnen de mensen dit dan te weten komen, dat de Here Jezus de Christus is? Waarschijnlijk heeft dit verbod van de Here Jezus er mee te maken dat Hij nog onderweg is op Zijn weg van lijden, sterven en opstanding. Hoe zouden de mensen het kunnen begrijpen wanneer zij horen dat de Here Jezus de Christus is, en ze Hem gekruisigd zien worden.

Zelfs de nauwst betrokken volgelingen, de discipelen geven er overduidelijk blijk van, het niet te beseffen. Niet alleen is er hun onbegrip, zelfs is er sprake van verzet. Petrus bestraft de Here Jezus als deze de discipelen begint te leren, dat de Zoon des mensen veel moest lijden en verworpen worden door de oudsten en de Overpriesters en de Schriftgeleerden, en gedood worden en na drie dagen zal opstaan. In zijn verzet, betoont Petrus zich een tegenstander van de dingen van God. Wanneer de Here Jezus Petrus hierover bestraft, klinkt zelfs het woord satan, (in het Grieks diabolos) en dat betekent dooreenwerper. Denk maar de 'diabolo' uit het kinderspel.

De Here Jezus leert de mensen, met Zijn discipelen, dat Zijn weg naar

het kruis leidt. Ieder die Hem wil volgen, roept Hij op kruisdrager te worden achter Hem aan.

Tegelijkertijd mag het ons opvallen dat, wanneer de Here Jezus over Zijn lijden en sterven spreekt, Hij ook altijd verwijst naar Zijn overwinning, naar Zijn opstanding en Zijn heerlijkheid.

Vanuit Zijn Opstanding en uitziende naar de volle openbaarwording van Zijn heerlijkheid mogen wij ons in deze tijd van het kerkelijk jaar met des te meer nadruk laten bepalen bij de lijdensweg van de Here Jezus. Opdat we het voor het eerst of opnieuw mogen gaan beseffen: zo is Hij de Christus. Dan mag dat ons antwoord zijn op de vraag: “En wie ben ik volgens jullie?” O ja, en aan ons heeft de Here Jezus niet op strenge toon verboden om met iemand hierover te spreken.

Ds. M. A. Bos